

Ludvig Christian Müller og Svendsen, thi de stode som Undtagelser, og Undtagelserne bekræftede Reglen. Den almindelige Opfattelse rundt omkring, der særlig kom til Orde i Folketinget, var den, at den tidligere Ordning paa de fleste Seminarier havde haft den Virkning, at Eksamensspisseriet blev drevet fra først til sidst. Og det kan, synes jeg, næsten ikke være anderledes, thi medens det, naar man har en Eksamenskommission, bliver Seminarielærernes Opgave at undervise Eleverne saaledes, at de faa tilstrækkelig Modenhed til at svare Mænd, hvis Maade at eksaminere paa de ikke kende, medens de under disse Omstændigheder maa stræbe efter overhovedet at gøre deres Elever til forstandige Mennesker, der kunne klare sig under forskellige Forhold, bliver Forholdet et andet, naar de selv skulle eksaminere. Saa gælder det blot om at faa Eleverne til at klare sig paa den Maade, man selv anvender. Overhovedet tror jeg ikke, at en Censurkommission vil frigøre Undervisningen. Jeg tror, at Undervisningen paa Seminarierne vil blive friest, naar man indskrænker sig til at foreskrive det Maal, der skal naas, og i øvrigt overlader Seminarierne at naa det paa den Maade, de finde bedst. Medens jeg altsaa ikke tror, at den foreslaaede Forandring vil være gavnlig, hverken for Statsseminarierne eller for Privatseminarierne, mener jeg, som jeg før sagde, at den vil være skadelig for Privatseminarierne, og der kommer jeg til et Punkt, som jeg anser for Hovedpunktet. For Friseminarierne er der en Frihed, som jeg ikke kan se, de kunne miste uden at ophøre at være Friseminarier, nemlig Friheden til selv at vælge deres Lærere. Er et Privatseminarium ikke længere berettiget dertil, er det meget vanskeligt for mig at se, hvilken Forskel der da er paa et Privatseminarium og et Statsseminarium, og det staar saaledes for mig, at den Dag, vi vedtage Bestemmelsen om at gaa over fra Eksamenskommissionen til en Censurkommission, stille vi Privatseminariet saaledes, at det er umuligt for dem selv at være Herrer over, hvilke Lærere de ville have. Naar man har en Eksamenskommission, er det Eleverne, der blive bedømte ved Eksamen, der bliver set paa, om Eleverne kunne svare til de Fordringer, der stilles, og man faar slet

ikke noget at gøre med deres Lærere. Men skal det være Lærerne, som holde Eksamen under Kontrol af Censurkommissionen, er det ikke blot Eleverne, men ogsaa Lærerne, der ere til Eksamen over for Censorerne, og det maa da være Censurkommissionens Opgave at censurere ikke blot Elevernes Præstationer, men ogsaa den Maade, hvorpaa Lærerne eksaminere. Det maa blive Folgen, naar man heulægger Eksamen til Seminarierne. Jeg har nok hørt Folk sige, at ved Studentereksamen og Præliminæreksamen lader man jo de private Skolers Lærere eksaminere, men der er en ganske overordentlig Forskel mellem forberedende Eksaminer som Studentereksamen og Præliminæreksamen og en Embedseksamen, som Skolelærereksamen er. Jeg har ikke set, at Staten ellers har overladt private at holde Embedseksamen. Det er ikke Tilfældet i noget Forhold. Staten siger ikke, det er os ligegyldigt, hvilke Personer der afholde Embedseksamen, vi overlade alle og enhver at bestemme, hvem der fremtidig skal være Embedsmænd her i Landet, eller vi give dem dog en saadan afgørende Del i Eksamen, som Lærerne ville kunne faa som Eksaminatorer. Det vil efter min Mening blive Censorerens Opgave at føre et meget nøje Tilsyn med Lærereksamen, ikke blot paa Statsseminarierne, men ogsaa paa Privatseminarierne, og paa dem vil det til Dels bero, om Privatseminarierne ville faa Anerkendelse og Understøttelse; thi der er en Bestemmelse i Forslaget om, at Privatseminarierne ville faa Anerkendelse for 6 Aar ad Gangen, for saa vidt man efter en forudgaaende Undersøgelse finder Lokaler, Undervisningsapparat og Lærerepersonale i Orden. Udvalget har ganske vist stillet et Forslag om, at der ikke skal staa „Lærerepersonale“, men „Lærere al“; men jeg vil se det, inden jeg tror det, at Administrationen gaar ind paa dette Forslag. Fra det Mindretals Side, som jeg i denne Sag slutter mig til, er det fuldt forsvaret at sige: man kan træbe, at Seminarierne skulle have et bestemt Antal Lærere, men man maa aldeles ikke blande sig i Valget af Personerne. Fra Flertallets Standpunkt, hvor man holder paa, at det er Lærerne, der skulle have Hovedindflydelsen paa Embedseksamens Afholdelse, tror jeg ikke, man med Styrke kan hævde, at det er Staten